

Kursa Genel Bakış

8. SINIF

Kaynak: Reimers, F. (2017). Altmış derste öğrencileri dünyayı iyileştirmeleri için güçlendirmek. 1. baskı. Createspace Bağımsız Yayıncılık Platformu.

Telif Hakkı: © 2017 Fernando M. Reimers. Bu çalışma, Creative Commons Atıf 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır. Bu lisansın bir kopyasını görüntülemek için <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/> adresini ziyaret edin. Tüm hakları saklıdır.

Uyarı: Bunun tüm içeriği Global Okullar Programından bağımsız olarak üretilmiş ve yayınlanmıştır.

Ders Tanıtımı	
Genel Amaçlar Öğrenciler 8. sınıfta adaletsizlik temasını keşfedecekler: Adaletsizlik ne demek, gündelik hayatta nasıl karşımıza çıkar ve daha geniş toplumsal dinamiklerle ilişkisi nedir. Öğrenciler aynı zamanda ortak değerlerimiz üzerine düşünerek tüm insanların eşit haklara sahip olmasının neden önemli olduğunu tartışacak ve gündelik yaşamlarında eşitlik ve adaleti teşvik etmenin yolları üzerine beyin fırtınası yapacaktır.	
Ders Başlıkları	
1. Ders	Bana Göre Adaletsizlik Nedir?
2. Ders	Başkalarına Yapılan Adaletsizlik nedir?
3. Ders	Ortak Değerlerimiz Nelerdir ve Neden Herkese Eşit Davranılmalıdır?
4. Ders	Ne Yapabiliriz?
5. Ders	Harekete Geç!
Özel Amaçlar	
<ul style="list-style-type: none">• Öğrenciler küresel eşitsizlik ve adaletsizliğin nedenlerini ve sonuçlarını anlayacak,• Öğrenciler bu dinamiklerin kendi hayatları üzerindeki etkilerinin bilincine varacak,• Öğrenciler gündelik hayatlarında eşitlik ve adaleti destekleyebilmek için daha güçlenmiş olacak.	

8. Sınıf 1. Ders

“Bana Göre Adaletsizlik Nedir?”

Süre: 40 dakika

Konu: Vatandaşlık Bilgisi, Sosyal Bilgiler, Tarih

Standartlar: Barış, Adalet ve Güçlü Kurumlar (SKA 16)

Tasarlayanlar: Maria Lee

Özet ve Gerekçe: Öğrencilerin her birinden kişisel olarak “adaletsizlik” ile karşı karşıya kaldıkları durumlar üzerine düşünmeleri istenecek. Ne yaşandığı, durumun neden adaletsiz olduğunu düşündükleri ve bu deneyim boyunca neler hissettikleri üzerine düşünmeye teşvik edilecekler. Bu sürecin sonunda öğrencilerin adaletsizliğinin ne anlama geldiğini anlayabilmeleri, diğer insanların adaletsizlikle karşı karşıya kaldığı durumları tanımlayabilmeleri ve toplum temsilcileri olarak harekete geçebilmeleri beklenmektedir. Yine de sırasıyla bu süreçleri geçebilmeleri için öncelikle her öğrencinin adaletsizliği birinci elden tanımlaması ve deneyimlemesi gerekir. Bu sayede adaletsizlikle karşı karşıya kalan diğer insanlarla daha kolay bağ kurabilirler.

Eğitsel Hedefler: Öğrencileri kişisel olarak adaletsizliğe maruz kaldıkları durumları tanımlamaya ve bunlar üzerine düşünmeye teşvik etmek (içsel beceriler ve içe dönük yansıtma yetenekleri geliştirmek).

Anlama Hedefleri/Temel Sorular:

- Bana göre adaletsizlik nedir?
- Adaletsizliği nasıl tanımlarım?
- Adaletsizliğe maruz kalınca nasıl hissederim?
- Adaletsizlik beni nasıl etkiledi / etkiler?

Öğrenme Kazanımları:

- Bazı hisleri yaşadığı anları tanımlama,
- Bu duyguları tarif etme ve sınıflandırma,
- Bu duyguları kelimelerle ifade etme,
- Bu duyguları neden hissettiği üzerine düşünme.

Değerlendirme: Öğretmen, öğrencilerin dersi anlama durumunu kontrol etmek için resmi olmayan (informal) değerlendirmeler yapar: (Öğretmen şu soruları sorabilir ve irdeleyebilir: “Buna tepkin ne oldu?”, “ne hissettin?”, “sence niye böyle hissettin?”.)

Global Schools Program

Etkinliğin Sıralı Bölümleri:

- Öğretmen öğrencilerin her birine yapışkanlı kâğıt (post-it) dağıtır ve üzerine “adaletsizliğin” tanımını yazmalarını ister.
- Öğretmen yapışkanlı kağıtları toplar ve bir torbanın içine koyar.
- Öğretmen sınıfta “daha önce hiç adaletsizliğe maruz kaldınız mı?” sorusu üzerine bir tartışma açarak kolaylaştırıcılığı üstlenir.
 - Öğretmen öğrencilerin verecekleri cevapları etkilememek için özellikle adaletsizlik konusunda bir tanım/örnek vermekten kaçınır.
- Öğretmen tartışmayı kolaylaştırırken söz alan öğrencilerin şu konulara değinmesini sağlar: Ne oldu, neden adaletsizdi, nasıl hissettin, nasıl tepki verdin.
- Dersin bitimine doğru öğretmen tanımların olduğu torbayı çıkartır ve öğrencilere verir. Torba sınıfta dolaşır, her öğrenci içerisinden bir tane kâğıt çeker ve bu kâğıtta yazanı yüksek sesle sınıfa okur.
- Ortaya çıkan tanımlarla ilgili açık uçlu sorular sorun: Bu tanımlarla ilgili ne düşünüyorsunuz? Adaletsizliği nasıl tanımlarsınız? Eklemek istediğiniz şeyler var mı?
- Öğretmen de dahil sınıftaki tüm öğrenciler “adaletsizlik” kavramı için somut bir tanım oluşturur.

Öğretmenler için Kaynaklar:

- Tartışmayı Etkili bir Şekilde Yönetmek için On Strateji:
<https://bokcenter.harvard.edu/leading-discussions>

8. Sınıf 2. Ders

“Başkalarına Yapılan Adaletsizlik Nedir?”

Süre: 40 dakika

Konu: Vatandaşlık Bilgisi, Sosyal Bilgiler, Tarih

Standartlar: Eşitsizliklerin Azaltılması (SKA 10); Barış, Adalet ve Güçlü Kurumlar (SKA 16)

Tasarlayanlar: Maria Lee

Özet ve Gerekçe: Öğrencilerin kendi hayatlarında “adaletsizliğe” maruz kaldıkları durumları tanımlayabildikten sonra ister yerel bağlamda ister küresel ölçekte olsun, çevrelerinde yaşanan adaletsizlikleri de tanıyabilme becerisi geliştirmeleri gerekmektedir. Öğrencilerin, diğer insanlar adına adalet mücadelesi veren toplum temsilcileri haline gelmeleri gerektiğini kavrayabilmeleri için adaletsizliği başka birinin açısından da görebilmeleri sağlanmalıdır.

Eğitsel Hedefler: Kendini başka bir insanın yerine koyabilme, bu yolla o insanların kendi bağlamlarında adaletsizliğe maruz kaldığı durumları tanıma ve idrak etme.

Anlama Hedefleri/ Temel Sorular:

- Adaletsizlik nedir?
- Adaletsizlik nasıl görünür?
- Diğer insanlar adaletsizliği nasıl yorumlar ve tanımlar?
- Şu an nerede adaletsizlik yaşanmakta?

Öğrenme Kazanımları:

- İnsanların adaletsizliğe maruz kaldığı durumları tanımlama,
- Belli bir durumda bir insanın adaletsizliğe maruz kalıp kalmadığını inceleme ve değerlendirme.

Değerlendirme: Öğrencilerin anlama durumunu kontrol etmek için resmi olmayan (informal) değerlendirme. Buna ek olarak, tüm öğrenciler kendi deneyimlerini paylaşamayacağından, ev ödevi olarak bunu (bu derste üzerinde tartışılan soruları da düşünerek) serbest yazı şeklinde yazarak ifade etmeleri istenecektir.

Etkinliğin Sıralı Bölümleri:

- Öğrencilerin 1. derste oluşturduğu “adalet” tanımını gözden geçirin.
- Bu tanımları akılda tutarak öğrencilere yarışa hazırlanan bir grup insanın fotoğrafını (aşağıdaki Kaynaklar bölümüne bakınız) gösterin.

Global Schools Program

- Öğrenciler fotoğrafı bir süre inceledikten sonra, ne düşündüklerini paylaşmak üzere ikili gruplara ayrılır. Öğretmen belli bir soru sormaz.
- Sınıf tekrar bir araya toplanır ve öğretmen aşağıdaki konulara değinerek tartışmayı kolaylaştırır:
 - Bu fotoğraf ne anlatıyor?
 - Fotoğrafta neler oluyor?
 - Yarışa katılanlar kim?
 - Hakem ne diyor?
 - Hakem neden bunu söylüyor?
 - Cümleyi söyleme şekli “doğru” mu, değil mi?
 - Bu yarış gerçekten “adil” mi?
 - Bir yarış nasıl adil yapılır?
 - Neden adil, neden adil değil? (Öğretmen şeytanın avukatlığını yapmalı)
 - Şu konulara değinin:
 - Farklı bakış açıları / koşullar
 - Olayları farklı bir perspektiften nasıl farklı yorumlayabiliriz?
- Tartışmayı daha geniş bir bağlama taşıyın:
 - Çevremizde hiç adaletsiz bir durumun yaşandığına tanık olduk mu (doğrudan bize yapılmış olması şart değil)?
 - Siz mi fark ettiniz?
 - Yanınızdaki diğer insanlar fark etmediler mi?
 - Sizin fark etmeyip diğer insanların fark ettiği durumlar oldu mu?
 - İnsanlar arasında neden böyle farklar olduğunu düşünüyorsunuz?

Global Schools Program

Öğretmenler için Kaynaklar:

- Tartışmayı Başlatmak için Görsel:

8. Sınıf 3. Ders

“İnsan onuru nedir? Ortak değerlerimiz nelerdir? Neden herkese eşit davranılmalı?”

Süre: 40 dakika

Konu: Vatandaşlık Bilgisi, Sosyal Bilgiler, Dil ve İletişim

Standartlar: Barış, Adalet ve Güçlü Kurumlar (SKA 16)

Tasarlayanlar: Wendi Cui

Özet ve Gerekçe: Bu derste öğrenciler insanlık onuru, toplumsal ikilem vb. kavramları keşfedecek ve insani yardımların yapısını anlayacaktır. Son olarak üçüncü şahıslar olarak neler yapabilecekleri üzerine düşünecekler.

Eğitsel Hedefler: Öğrenciler insanlığın ortak değerlerini oluşturacak.

Anlama Hedefleri:

- Toplumsal kurallar, insanlık onuru, ikilem, toplumsal baskı, üçüncü şahısların görevleri, insani yardımlar hakkında bilgilenme.

Temel Sorular:

- İnsanlık onuru nedir?
- İnsanlık onurunu korumak için neler yapabiliriz?
- Riskler nelerdir?

Öğrenme Kazanımları:

- İnsanlık onurunun ne anlama geldiğini kavrama,
- Toplumsal bir ikilemi tanımlama ve ikilemdeki roller arasındaki farkları görme,
- İnsani yardım eylemleri gerçekleştirmenin nedenlerini ve risklerini açıklama,
- Gündelik hayatta üzerlerine düşen görev hakkında düşünme.

Değerlendirme: Kavrama grup tartışmasına katılımı informal değerlendirme

Öğretmen, öğrencilerin konuyu anlayıp anlamadıklarını kontrol etmek için aşağıdaki soruları sorabilir: “İnsanlık onurunun çiğnendiği durumlara bir örnek verebilir misiniz? “Bu örnekteki ikilem nedir?”, “Bu durumda size düşen görev nedir, müdahale edebilir misiniz?”.

Global Schools Program

Etkinliğin Sıralı Bölümleri:

- **Açılış (5 dakika):**
 - Öğrenciler “insanlık onuru”, “toplumsal ikilem” ve “üçüncü şahıs” kavramlarını tanımlamak için ikili gruplar halinde çalışır, ardından görüşlerini sınıfla paylaşır. Tanımlar için aşağıdaki açıklamalara bakınız.
- **Sınıfta okuma parçası (8 dakika):**
 - Öğretmen aşağıdaki kaynaklar listesinde yer alan “Cesur Esnaf” öyküsünü kullanabilir fakat ulusal/yerel bağlama uygun başka öyküler bulmaları tavsiye edilir.
- **İkili Tartışma (10 dakika):**
 - Okuma parçası üzerine rehber sorularla grup tartışması.
- **Sınıf Tartışması (10 dakika):**
 - Rehber sorularla sınıf tartışması
 - Öğretmenin anahtar kavramlara dair sunumu.
- **Sonuç (7 dakika):**
 - Gerçek hayattan farklı örnekler üzerine düşünme.

Öğretmenler için Kaynaklar

- <https://civiced.org/lesson-plans/literature-for-children-and-young-adults>
- <https://www.ifrc.org/ifrc/what-we-do/promoting-principles-and-values/learning-education-and-training/humanitarian-education>
- İnsani Yardım Eğitimi Üzerine Kızıl Haç Ders Planı: <http://tiny.cc/G8L3R3>
- <https://worldslargestlesson.globalgoals.org/>

Anahtar Tanımlar:

- **İnsanlık Onuru:** (Öz) saygı.
- **Üçüncü Şahıs,** diğer insanların insanlık onurunun tehlikede olduğu bir durumda, olayın içerisinde yer almayan fakat bilincinde olan kişidir. Üçüncü şahıs harekete geçip geçmeme konusunda karar vermek durumundadır zira aldığı bu karar ne olursa olsun kendisini -ya da o sırada korumaya çalıştığı kişiyi- fiziksel ya da maddi açıdan riske atma ihtimali taşımaktadır. Her iki karar da konuya dahil olan herkes için karmaşık ve uzun vadeli sonuçlar doğurabilir.
- **Toplumsal Baskı** ailenin, arkadaşların ya da diğer insan gruplarının bir birey üzerinde oluşturdukları ve onu belli bir şekilde davranmaya zorlayan baskıdır.
- **İkilem,** kesin olarak kabul veya tercih edilemeyen iki olasılıklı bir çelişki durumudur.
- **İnsani yardım,** hayatı ya da insanlık onuru tehlike altında olan, özellikle de insanların yardım etmek ya da korumak istemeyecekleri birini korumak için yapılan eylemdir. Bu tür eylemlerin kişisel veya maddi risk içermesi muhtemeldir.

8. Sınıf 4. Ders “Ne Yapabiliriz?”

Süre: 40 dakika

Konu: Sosyal Bilgiler, Dil Dersleri

Standartlar: Barış, Adalet ve Güçlü Kurumlar (SKA 16)

Tasarlayanlar: Xin Miao

Özet ve Gerekçe: Bu derste öğrencilerden, haksızlıklarla karşılaştıkları/başkalarının başına gelen haksızlıkları gördükleri bir durumu tespit etmeleri ve bu durumu analiz etmeleri beklenir.

Eğitsel Hedefler:

- Öğrencilerin farklılıkları tanıma, paylaşılan değerlere saygı duyma, insan etkileşimine empatiyle yaklaşma ve adaletsizlikleri ele almak için aktif olarak çözümler arama bilincini geliştirmeleri beklenir.
- Kişisel yaşamlarında, okulda, topluluklarında ya da haberlerde karşılarına çıkan adaletsiz bir durumu keşfetmeleri hedeflenir.

Anlama Hedefleri: Adalet, öznel gibi görünebilen ve büyük ölçüde ilgili tarafların bakış açısına bağlı olabilen karmaşık bir konudur. Karmaşık, ancak bazı adaletsiz durumları ele almak ve çözüme kavuşturmak mümkündür.

Temel Sorular:

- Bana yapılan adaletsizlik nedir?
- Başka insanlara yapılan adaletsizlik nedir?
- İçerisinde yaşadığımız ve paylaştığımız bu dünyada ortak değerlerimiz nelerdir?
- Adaletsizliğe ne sebep olur?
- Adaletsiz durumlara maruz kalan kesimler çoğunlukla kimlerdir?
- Bir adaletsizliği düzeltmek kimin sorumluluğudur?
- Bir adaletsizliği nasıl algıladığınız, hangi tarafta olduğunuza mı bağlıdır?
- Adaletsizliğe maruz kalsanız, gidermeye çalışır mıydınız? Neden çalışırdınız/çalışmazdınız?
- Evet ise, bunu nasıl yapardınız?

Öğrenme Kazanımları:

- Takım çalışmasına katılma, iletişim ve sözlü sunum becerileri,
- Adalet, farklılıklar, barış ve empati ve saygı gibi ortak değerleri sağlamlaştırmak için önceki 3 dersten edindiğiniz bilgileri ve kişisel deneyiminizi uygulama.
- Adaletsiz bir durumun taraflarını tanımlama ve adaletsiz bir durumun nedenlerini irdelerken analiz becerilerini geliştirme,

Değerlendirme:

- Öğrencilerin öz değerlendirmesi: öğrenciler takım arkadaşlarıyla nasıl bir arada çalıştıkları ve fikirlerini iyi bir şekilde sınıfa iletip iletemedikleri konusunda kendilerini değerlendirecektir.
- Öğretmenin değerlendirmesi: öğrencilerin öz değerlendirmeleri hakkında yazılı geri bildirim ve yorumlar.

Etkinliğin Sıralı Bölümleri:

- **Isınma:** Öğrencileri yaşadıkları adaletsizlikleri paylaşmaya davet edin.
- **Girdi:** Farklı olaylardaki adaletsizliklere dair (örneğin bölge ve ülkeye özgü zorbalık ya da belli bir mahkeme olayı) fotoğraf ve videolar sunun.
- **Grupların Oluşturulması:** Bir adaletsizlik durumunu tanımlayın ve analiz edin. Adaleti sağlamanın yollarını tarif edin.
- **Grup Sunumu:**
 - Öğrenciler, kendi gruplarında adaletsiz durumu düzeltmek için ne yapmayı düşündükleri üzerine sunum yapar. Sınıftaki tüm öğrenciler adalet ve bakış açısı kavramlarının tanımlarına odaklanarak gruplar tarafından önerilen çözümler üzerine tartışır.
 - Öğrenciler aşağıdaki soruları yanıtlamaya çalışırlar:
 - Bakış açısının bir önemi var mı?
 - Kimin bakış açısı önemli?
 - Bakış açısı neden önemli ve adalet ile nasıl bir ilişkisi var?

Öğretmenler için Kaynaklar:

- Michael J. Sandel'in "Adalet" kitabı

8. Sınıf 5. Ders

“Adaletsiz Durumlar Karşısında Yaratıcı Çözümler Arayışı”

Süre: 60 dakika

Konu: Sosyal Bilgiler, Dil Sanatları

Standartlar: Barış, Adalet ve Güçlü Kurumlar (SKA 16)

Tasarlayanlar: Xin Miao

Özet ve Gerekçe: Bu derste, öğrencilerden bir önceki oturumu geliştirmeleri ve çözümler önerirken karşılaştıkları zorlukların bir listesini çıkarmaya çalışmaları beklenir. Bir sınıf olarak öğrenciler, ele almak istedikleri bir adaletsizliği seçer ve bu adaletsizliğin nasıl ele alınacağına dair ayrıntılı bir plan hazırlar.

Eğitsel Hedefler:

- Öğrencilerin adaletsiz olduğu konusunda fikir birliğine vardıkları bir duruma çözüm üretmeye çalışır.
- Öğrenciler adaletsizlikle mücadele için bir eylem planı geliştirmeyi öğrenecektir.

Anlama Hedefleri:

- Öğrenciler bir arada çalışarak ve adaletsizlikle mücadele eden fark yaratan kişilerin örneklerini inceleyerek gerçek hayattaki adaletsiz durumlarını değiştirme gücüne sahip olduklarını anlayacaktır.

Temel Sorular:

- Adaletsizlikle mücadele eden insanlar kimlerdir?
- İnsanlar adaletsizlikle nasıl mücadele eder?
- Bir birey adaletsizliği gidermek için ne yapabilir?
- Bir topluluktaki her insan neyin adil neyin adaletsiz olduğu konusunda her zaman aynı fikirde olabilir mi?
- Adaletsiz bir durumla mücadele eden bir grubun atması gereken adımlar nelerdir?
- Sosyal medya, kolluk kuvvetleri, hükümet vb. gibi farklı kurumlar adaletsizliği gidermek için ne yapardı?
- Halkın taban hareketleri ile siyasi girişimler arasındaki fark nedir?

Öğrenme Kazanımları:

- Analiz, müzakere, iletişim ve sözlü sunum becerileri oluşturma
- Bir toplumsal adalet hareketini araştırın ve analiz edin
- Araştırmayı sentezleme ve strateji geliştirme.

Global Schools Program

Değerlendirme:

- Öğrenciler adaletsizlikten ne anladıkları ve sınıfta fikirlerini ifade ederken ne tür farkların ortaya çıktığını düşündükleri üzerine bir yazı yazacaktır.
- Öğretmen ise değerlendirmesini, öğrencilerin düşüncelerine dair yorum ve geri bildirimleri üzerinden oluşturacaktır.

Etkinliğin Sıralı Bölümleri:

- 1. Adım (10 dakika):** Öğretmen yerel bağlama özgü ya da küresel ölçekte tanınırlığı olan birkaç toplumsal adalet hareketini sunar ve öğrencilerden bu hareketler arasındaki benzerlik ve farklılıkları bulmalarını ister.
- 2. Adım (5 dakika):** Öğrencilerden bir önceki ders ve küçük gruplarında sundukları konular üzerine düşünmeleri istenir. Öğrenciler daha sonra oylayarak sınıfta ele alacakları konuyu belirler.
- 3. Adım (25 dakika):** Öğrenciler seçtikleri adaletsizlik konusunu tartışır ve olası çözümler konusunda beyin fırtınası yapar. Öğrenciler adaletsiz durumdan etkilenen paydaşlar üzerine düşünür ve bu paydaşların konuya bakış açılarını tahtada (farklı grupların bu konuda nasıl hissettiğini) haritalar.
- 4. Adım (15 dakika):** Öğrenciler adaletsizlik durumuyla bağlantılı paydaşların en çoğunun çıkarına olacak bir çözüm üzerine düşünür. Öğrenciler buldukları çözümü planlar ve sunar.
- 5. Adım (5 dakika):** Kapanış konuşmaları ve düşünceler.